

**ÞORGERÐUR RAGNARS-
DÓTTIR**, ritstjóri Tímarits
hjúkrunarfræðinga 1993-
1998, með tölublöð tímarit-
sins í baksýn.

RITSTJÓRI Á TÍMAMÓTUM

Christer Magnusson

Í aðdraganda sameiningar hjúkrunarfélaganna tveggja 1994 var ákveðið að sameina tímaritin sem þá voru til, Tímarit Félags háskólamenntaðra hjúkrunarfræðinga og Hjúkrun, tímarit Hjúkrunarfélags Íslands. Auglýst var eftir ritstjóra og fyrir valinu varð Þorgerður Ragnarsdóttir, þá nýkomin heim eftir Bandaríkjadvöl þar sem hún lauk meistaranámi í fjölmiðlafræði.

ÞORGERÐUR HAFÐI starfað við hjúkrun í átta ár, bæði hér á landi og í Danmörku, þegar hún ákvað að fara í fjölmiðlafræði sem þá var byrjað að kenna við HÍ. „Ég hef alltaf haft áhuga á miðlun, bæði fréttamiðlun og því hvernig heilbrigðisupplýsingum er komið til fólks, hvernig fólk leitar upplýsinga og vinnur úr þeim. Meðan ég var í fjölmiðlafræðinni sá ég auglýsta Fulbright-styrki og sótti um. Ég fékk styrk og lauk tveimur árum síðar meistaraprófi í fjölmiðlafræði frá háskólanum í Madison í Wisconsin-ríki,“ segir Þorgerður. Í náminu reyndi hún að tengja námsefnið við heilbrigðismiðlun. Stuttu eftir heimkomuna var auglýst staða ritstjóra á nýju blaði sem átti að koma á laggirnar við sameiningu hjúkrunarfélaganna. Þorgerður sótti um og fékk starfið. „Fyrst þegar ég kom til starfa á Suðurlandsbraut var ekki búið að sameina félögin og þá var Vilborg Ingólfssdóttir formaður Hjúkrunarfélags Íslands, sem þar var þegar til húsa. Ásta Möller var þá formaður Félags háskólamenntaðra hjúkrunarfræðinga. Eftir sameiningu félaganna tók Ásta við formennsku í nýstofnuðu Félagi íslenskra hjúkrunarfræðinga. Það var mjög gott að vinna á skrifstofu félagsins og góður andi. Það var hugur í hjúkrunarfræðingum eftir sameiningu félaganna og Ásta öflugur formaður,“ segir hún.

Blaðið í mótun

Ritstjórnarstefna nýja blaðsins mótaðist smám saman. „Þegar ég var ráðin voru uppi hugmyndir um að gefa út fræðiblað með ritrýndum greinum. Það þótti tímabært að hafa hreint fagblað sem bæði félögin stæðu að. Það var auglýst eftir greinum en svo bara leið og beið og greinarnar bárust mjög treglega. Þá voru aðrir tímar og mun færri hjúkrunarfræðingar með meistara- og doktorspróf en nú er. Það voru því fáir um að skrifa fræðilegar greinar til ritrýni. Líklega voru þessar hugmyndir um útgáfu aðeins ótímabærar. Samt tókst á endanum að safna greinum í fyrsta tölublaðið sem gefið var út undir nýjum

formerkjum,“ segir Þorgerður. Hjúkrunarfræðingar höfðu miklar skoðanir á þessu tölublaði bæði hvað innihald og útlit varðaði. „Við fengum alveg að heyra það. Það kom fljótt í ljós að hreinræktað fræðiblað var ekki fyrir alla. Hjúkrunarfræðingar eru margir og með ólíkar áherslur. Sumir hugsa fræðilega en aðrir eru mjög klínískir. Hvoru tveggja eru mikilvægir eiginleikar fyrir fagið, starfið og

stéttina, eins og sitt hvor hliðin á sama peningnum. Hvorugt getur án hins verið.“

Strax í upphafi voru mótaðar reglur um birtingu greina og reglurnar birtar í hverju tölublaði. Töluverðar umræður urðu um hvaða heimildakerfi ætti að nota. „Ég man að ég gerði heilmikla könnun á hvaða kerfi voru notuð í öllum hjúkrunarfræðiritum sem hægt var að nálgast á bókasafni

„Hjúkrunarfræðingar eru margir og með ólíkar áherslur. Sumir hugsa fræðilega en aðrir eru mjög klínískir. Hvoru tveggja eru mikilvægir eiginleikar fyrir fagið, starfið og stéttina.“

Landspítalans. APA og Vancouver reyndust vega jafnt en þetta var tilfinningamál, bæði innanhúss í félaginu og meðal kennara námsbrautar í hjúkrunarfræði við HÍ. APA varð ofan á en það var kennt í námsbrautinni og hafði meiri þungavigt hér,“ segir Þorgerður.

Það tók einnig tíma að finna rétta útlit blaðsins. Unnið var með grafískum hönnuði sem bjó erlendis. Fyrirmæli, teikningar með spássústærð og hugmyndir um leturgerð gengu fram og til baka með faxi því þetta var fyrir tíma internetsins. Eftir sparnaðaruppeldi í danska heilbrigðiskerfinu fannst Þorgerði hún þurfa að sýna aðhald við útgáfu blaðsins og leitaði til þeirrar prentsmiðju sem bauð lægsta verðið en hún reyndist ekki nógu vel. „Við fengum alls kyns athugasemdir um útlitið, allt frá því að það væri reglulega ljótt yfir í að það væri mjög fallegt. Mér þykir vænt um þetta tölublað, þetta var tilraun og ég lærði margt á því að vinna það,“ segir hún. Á forsíðunni var prentað afrit af ritstjórnarpistli fyrsta tölublaðs 1925, en þar var sett fram ritstjórnarstefna sem hefur staðist alla tíð síðan og er í raun enn í gildi. Lesa má um hana hér í hliðargrein. „Með tímanum þróaðist blaðið í að vera bland af fræðigreinum, fréttatengdu efni og sögum af hjúkrunarfræðingum. Þá kom blaðið út oftar á ári og bið

RITSTJÓRNARSTEFNAN FRÁ 1925

„Við eigum að skrifa það allar. Við eigum að leggja það besta af þekkingu okkar og reynslu, af trú á málstað okkar og framsóknarhug. Undir það er líf þess komið. Þegar það kemur til þín fátæklegt, þá áttu að minnast þess fyrst að þú hafir sjálf brugðist því.“

FYRSTA TÖLUBLAÐ TÍMARITS HJÚKRUNARFRÆÐINGA. Í bakgrunni sést forsíða fyrsta tölublaðs Tímarits Fjelags íslenskra hjúkrunarkvenna 1925 og texti ritstjórnarpistils.

sem byggðust á niðurstöðum rannsókna og öðrum gögnum um stöðu mála var líka snar þáttur í þessu starfi. Áfengis- og vímuvarnaráð var til húsa í Heilsumverndarstöðinni á Barónsstíg og þar skapaðist

eftir birtingu greina styttist. Það var reynt að hafa sem fjölbreyttust efnistöð í blaðinu svo að það höfðaði til sem flestra hjúkrunarfræðinga.“

Fyrstu árin þurfti að fara í prentsmiðu með greinar á diskettu og myndir á filmu. „Ég var mjög mikið í prentsmiðjunni á meðan blaðið var sett upp. Það var þá hjá Steindórsprenti. Þar var þolinmótt og yndislegt fólk og samstarfið gekk mjög vel.“

Í önnur störf

Eftir um fimm ára veru sem ritstjóri Tímarits hjúkrunarfræðinga fannst Þorgerði hana vanta reynslu á öðrum fjölmiðli. Hún varði þá sumarfrúinu í að leysa af á fréttastofu Ríkisútvarpsins.

„Þetta var mjög dýrmæt og skemmtileg reynsla og ég hefði gjarnan viljað vera þar lengur. En margir fréttamennirnir voru ráðnir í afleysingar í þrjá mánuði í einu og starfið frekar ótryggt. Ég hafði samt í huga að leggja út á þá braut en þau áform breyttust.“ Stuttu seinna var auglýst staða framkvæmdastjóra Áfengis- og vímuvarnarráðs og hún hvött til þess að sækja um. Hún sló til og fékk starfið. „Starfið var skemmtilegt og lifandi. Það fól í sér fjölbreytta samvinnu við fólk sem vann að áfengis- og vímuvörnum hjá ríki, sveitarfélögum og frjálsum félagasamtökum. Miðlun upplýsinga

skemmtileg vinnustemning. Manneldisráð var á sama stað, slysavarnir barna og heilsugæsla höfuðborgarsvæðisins. Þá var verið að ræða um stofnun Lýðheilsustöðvar og að sameina þessar litlu stofnanir. Mér fannst það skynsamleg ráðstöfun þó að niðurstaðan yrði önnur en ég sá fyrir.“ Þorgerður starfaði þó aldrei innan Lýðheilsustöðvar. „Þegar

Lýðheilsustöð var stofnuð sóttist ég eftir ákveðnu starfi en fékk það ekki og langaði ekki að halda áfram sem verkefnisstjóri vímuvarna og valdi að hætta. Þaðan lá leiðin til Sjónarhóls, ráðgjafamiðstöðvar fyrir foreldra barna með sérþarfir um tíma. Þar starfaði ég sem framkvæmastjóri og kynntist starfi þessara frábæru félagasamtaka í kringum veik börn og börn með fötlun og þroskahömlun. Þetta er ókeypis þjónusta og mikilvæg fyrir fjölskyldur þessara barna. Margir hafa fengið þar

„Það skiptir máli að miðla upplýsingum um réttindi almanna-trygginga til almennings og ég er stolt af að hafa tekið þátt í að gera þær aðgengilegri og betri en þær voru.“

mjög góðan stuðning við að breyta einhverju til þess að fjölskyldan virki betur og aðstæður barnsins batni,“ segir hún.

Eftir þrjú ár hjá Sjónarhóli og að afloknu öðru meistaraprófi í opinberri stjórnsýslu færði Þorgerður sig enn um set til að annast kynningarmál hjá Tryggingastofnun. „Það skiptir máli að miðla upplýsingum um réttindi almannatrygginga til almennings og ég er stolt af að hafa tekið þátt í að gera þær aðgengilegri og betri en þær voru,“ segir Þorgerður. Á þeim tíma sem hún var hjá Tryggingastofnun voru gerðar nokkrar skipulagsbreytingar með tilheyrandi breytingum á starfssviði hennar. „Eftir ár tók ég að mér framkvæmdastjórarstarf á nýju sviði kringum þjónustu- og kynningarmál sem síðar var nefnt samskiptasvið. Eftir sjö ár hjá Tryggingastofnun var ég búin að fá nóg, enda starfið mjög erilsamt. Kannski er ég bara svona, ég þarf að skipta reglulega um starf, er lítið fyrir endurtekningar en finnst skemmtilegt að takast á við ný verkefni. Reyndar get ég sagt að í öllum þeim störfum sem ég hef gegnt hefur hjúkrunarmenntunin nýst mér vel. Stundum hefur fólk með annan bakgrunn rekið upp stór augu á fundum þegar ég hef bent þeim á að hægt sé að leysa viðfangsefnið með hjúkrun. Fólk botnar náttúrliga ekkert í því, sér bara

fyrir sér Florence með lampann. Í hjúkrunarnámi og starfi lærum við hins vegar að beita lausnarmiðum aðferðum sem koma að gagni við fjölbreyttar aðstæður og í samskiptum við fólk.“

Sjálfstæður rekstur

Undanfarið ár hefur Þorgerður verið með eigið verkefni í þróun en er ekki tilbúin til að greina frá því að svo stöddu. „Mig langar að athuga hvort ég geti skapað verkefni sem stendur undir sér og sem ég get kannski haft svolitlar tekjur af. Ég fór í haust í Brautargengi sem er námskeið fyrir konur á vegum Nýsköpunarmiðstöðvar um hvernig stofna eigi fyrirtæki. Svo er bara að sjá hvort hugmyndin gengur upp. Á þessu ári hef ég líka verið sjálfboðaliði í flóttamannaverkefni Rauða krossins og verið stuðningsaðili fyrir sýrlenska fjölskyldu sem kom hingað í febrúar.“ Frá í vor hefur hún einnig snúið aftur til upphafsins, ef svo má segja, og unnið á líknardeildinni í Kópavogi. „Það er gott að vinna á líknardeildinni með frábærum hjúkrunarfræðingum og sjúkraliðum sem hafa ráð undir rífi hverju. Ég vona að yfirstjórn heilbrigðismála í landinu geri sér grein fyrir mikilvægi þess starfs sem þar er unnið“, segir hún.

Svo hefur Þorgerður snúið aftur til blaðsins en á aðalfundi félagsins í maí sl. var hún kosin í ritnefnd. Það verður mikill fengur fyrir Tímarit hjúkrunarfræðinga að fá slíkan reynslubolta í hóp hjúkrunarfræðinga sem vinna við útgáfu blaðsins. „Ég hlakka til að vinna með ritnefndinni að rafrænni útgáfu tímaritsins. Öll útgáfa og miðlun hefur breyst mikið frá því ég ritstýrði blaðinu á sínum tíma. Pappírinn hörfar en rafræn útgáfa og samfélagsmiðlar taka yfir. Það verður spennandi að taka þátt í að skapa nýjan vettvang fyrir fræðilega umfjöllun og umræðu um hjúkrun á næstu árum.“

